

Aan: Vaste Kamercommissie van VWS
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

5 juni 2020
Betreft: AO GGZ en maatschappelijke opvang 8 juni 2020

Dakloosheid beëindigen vraagt om een verankering van mensenrechten! 'Niemand meer op straat'

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie van VWS,

Het eerste en tweede *Plan van Aanpak MO van 2006 t/m 2013* (Min. van Financiën & Leger des Heils) had de ambitie, de middelen -€170 milj.- en de instrumenten -13(!)- om een *einde aan dakloosheid* in Nederland te realiseren. Samen met cliënten, gemeenten en instellingen is daarop ingezet in o.a. de Stedelijke Kompassen.

We hebben sinds het beëindigen van die twee programma-periodes helaas veel laten verslappen, weer laten ontstaan en onvoldoende 'in beeld' gehouden. Ook een economische 'crisis' in 2008/2009 is daar weer overheen gekomen, waar onvoldoende bij werd ingeschat, dat dit weer een belangrijke 'motor' zou worden voor een toename van het aantal dakloze mensen.

Wet- en regelgeving - huren (*verhuurdersheffing*), uitkeringen (*kostendelersnorm*), etc., etc. - én flinke *bezuinigingen* (Jeugdhulp) en *taakstellingen* hebben dit alleen maar verergerd i.p.v. daarop te hebben geanticipeerd! Wat had betekend, dat juist in die 'mindere' periode *contrair had moeten worden geïnvesteerd* i.p.v. bezuinigd! Wat overigens heeft gegolden voor de hele linie van het sociale domein.

De (*participatiesamenleving, zelfredzaamheid*), de inkomens (toename *armoede* en *welvaartsverschillen*), werken (*flexibilisering*) en wonen (*onttrekkingen uit de sociale voorraad (lage huren) bij corporaties*) kwamen hierdoor steeds meer onder druk, en leverden evenzovele dakloze mensen en mensen in armoede en schulden! En terwijl de samenleving en het systeem steeds ingewikkelder werden bleef voor de mensen met de meeste problemen op veel plaatsen onafhankelijke cliëntondersteuning uit.

De *verbazing* van de staatsecretaris bij de laatste officiële CBS dakloosheidscijfers -39.300- heeft ons dan ook weer een beetje verbaasd! Deze ca. 3 jaar verouderde gegevens, die nu overigens met een realistische actuele schatting op ca. 100.000 dakloze mensen lijken uit te komen! (*10.000 woonplekken lijkt dan een druppel op een gloeiende plaat ... ondanks de inzet en ambitie.*)

'Repareren' tijdens en na een tweede (Corona-)'Crisis', die wederom een grote aanslag op allerlei budgetten zal betekenen, geeft ons meer dan grote zorgen, als het gaat om het behoorlijk huisvesten en ondersteunen, in onder andere hun zorg en bestaansonzekerheden, van mensen, die in kwetsbare omstandigheden verkeren of geraken!!

Mensen met financiële problemen ondervinden veel stress en plegen vaker zelfmoord. U praat vandaag niet alleen over dakloosheid maar ook over het terugdringen van suïcide. Met de bestrijding van armoede en dakloosheid wordt ook bijgedragen aan het terugdringen van het aantal suïcides!.

De opdracht *een inclusievere samenleving* te realiseren waar iedereen *gelijkwaardig* en *van betekenis kan zijn* lijkt verder weg dan ooit!

- 1) Realiseer het Fundamentele Grondrecht op Wonen. Verbiedt huisuitzettingen o.g.v. alleen schulden.
- 2) Realiseer het Fundamentele Grondrecht op minimale Bestaanszekerheid voor iedere burger, waaronder óók (zelfstandig wordende) jongeren vanaf 17/18 jaar.
- 3) Realiseer dat in een toenemend diverse samenleving – etnisch, cultureel, gezondheidsverschillen, etc. – op grond van Internationale Mensenrechtenverdragen, zoals het Internationale Verdrag Handicap en de Fundamentele Grondwettelijke Zorgplicht van de Nederlandse overheden en afgeleide ZBO's en (Zorg-)instellingen – een gelijkwaardige en inclusieve samenleving niet vanzelf ontstaat! Ontwikkel actieve programma's die dit mogelijk maken én bevorderen! Sociale uitsluiting is overal zichtbaar en soms helaas ook zelfs onzichtbaar!
- 4) Verplicht het toepassen van Maatwerk in het brede Sociaal domein, w.o. Wmo en Participatiewet (*kostendelersnorm!*).
- 5) Verplicht en stimuleer de inzet en het toerusten van Ervaringsdeskundigen en Ervaringskennis bij o.a. Onafhankelijke Cliënt Ondersteuning - OCO -. En zorg dat OCO ook overal beschikbaar is.
- 6) Verplicht en stimuleer het betrekken van cliëntenorganisaties, ervaringsdeskundigen en ervaringskennis bij de totstandkoming van (regionaal en landelijk) beleid en betrek hen actief bij de uitvoeringspraktijk. Rust deze organisaties ook voldoende toe.
- 7) Maak het principe van 'Housing First' leidend en voorliggend bij het voorkomen en oplossen van (dreigende) dakloosheid. Opvang is geen wonen!

Een praktische en wettelijke uitvoering aan 1 en 2 e.v. zullen bijdragen aan het actief en definitief uitbannen van 'dakloosheid', verwaarlozing en uitsluiting! Erken de zelfregie en zelfbeschikking van alle burgers.

Alle genoemde maatregelen dragen bij aan een menswaardig bestaan voor iedereen.

Wilt u de staatssecretaris vragen vanuit zijn coördinerende rol het gehele kabinet te betrekken, zodat wij werkelijk kunnen spreken van een breed gedragen landelijk 'Deltaplan' om ervoor te zorgen, dat er in Nederland niemand meer op straat hoeft te verblijven tegen zijn of haar eigen wil, noodzaak of behoefte!

Zodat zorg, wonen, werken, inkomen, veiligheid en recreëren werkelijk in de leefwereld integraal en inkluderend voor eenieder toegankelijk en bereikbaar is.

Wij wensen u en de staatssecretaris veel wijsheid en inzet en een gezamenlijke betrokkenheid.

Met vriendelijke groet,

Edo Paardekooper Overman
Penningmeester

Stichting Werkplaats COMO
Cliënten Organisaties Maatschappelijke Opvang

Contact en informatie:
Stichting Werkplaats COMO
Parkstraat 32
2514 JK Den Haag
info@werkplaatscomo.nl
www.werkplaatscomo.nl

Illustratie: Sandra Heemsker